

Kakó brez tebe, kjé mi je ostáti ?
Oh, kjé siróta bodem zdaj domá ?

Zakáj, zakáj si kôso bridko svôjo
Nemíla smrt! prinesla zópet k nám ?
Zakáj si vzela srečo zádnjo môjo,
Pehníla zémљи jo v molčéci hrám ?

Kakó in kje si najdem tolažíla ?
Zaprť je, tuj mi je vesóljni svét ;
Vseh úpov cvétnih sem se iznebíla ;
Le Bog opóra bodi mojih lét.

Povsód sem na širôkejši zemљи sama,
Solzím se, môlim, délam dan na dán ;
Izprósi tí mi, draga moja mama !
Da mene vzáme Bog pod svôjo brán.

Tvoj posvečeni prah naj zemlja hráni,
A tí si z ôtcem zdrúžena sedáj ;
Jedína hčí v spomínu ti ostáni,
Poklíči konci dníj jo v svéti ráj !

Antonija F.

„In ne vpelji nas v skušnjavo!“

„Martin, ali se ne bojiš, da bi te Bog ne pozabil,“ reče Jela s tresočim glasom, ker se predrzneš zlorábiti besede „hvala Bogú!“ Čudim se, da Bog pri tej priči ne kaznuje tvoje predrznosti in ti jezika ne izvije, kadar koli izgovoriš njegovo sveto imé za svoje zlobne naméne? Ali se ne bojiš Bogá, da si tako predrzen in izgovoriš besede „hvala Bogú“ v ónem trenutku, ko se ravno pripravljáš, da vzameš življenje tujemu, popotnemu človeku na tolovajski način? „Hvala Bogú!“ tako govori pobožna duša, kadar se po opravljenem delu podaja k počitku Bogá hvaléč, da se je delo izvršilo z njegovo sveto pomočjo. In ti? O Bog! ti se mu zahvaljuješ, da se ti prilóžnost ponuja, da ubiješ nedolžnega, popotnega človeka, ki pri tebi išče zavetja in gostoljubja, da ubiješ človeka, ki je stvar božja, ustvarjena po njegovej svetej podobi. Ali se ne bojiš, Martin, da bi strela z jasnega neba ne udarila v tebe, brezbožnega človeka?“

„Mólči, neumna, jezična žena!“ zavpije brezupni mož, zgrabi ženo pod grlo, stiskajoč jo, da reva niti dihati ni mogla, ter jo vleče v najskrajni kot hiše, govoreč: „Dà, do danes — do tega trenutka mi je bila vest čista od vsacega zlega, da-si užé toliko let z največjo potrpežljivostjo prenašam bédo in nevoljo v vednem zaupanji na Bogá, da se moj žalostni stan obrne skoraj na bolje. In — prisezam ti, žena, pri živem Bógu, da ta hudobija bode jedina v mojem življenji; za tebe in otroka hočem potem živeti in skrbeti, kakor pošten človek, ter nikoli nočem nikomur nič žalega storiti. Samo zdaj, ko se mi tako lepa prilóžnost ponuja, samo zdaj ta jedini umor, tega moram izvršiti, da preživim tebe in svoje preljubo dete. Za dušo nesrečnega človeka hočem moliti in prositi Bogá, da jo vzame k sebi v sveta nebesa; dà, dà, vse hočem storiti, — samo da ne doživim sramote, da bi moral gledati, kako

moje jedino dete umira v pomanjkanji in potrebi; in — ali ni tudi moja sveta dolžnost skrbeti za ubozega otroka? — Zatorej, vse zamán! — moj hudobni namén se mora izvršiti, naj se potem z menoj zgodi kar koli hoče!“

Te besede izgovorivši, zbere nesrečni mož vse svoje moči, ter se hoče tiho splaziti do vrat od sobe, v katerej je spal popotnik. V levej roki brleča luč, a v desnej sekira, kazale ste strašno podobo razbojnikovo. Uboga Jela je v kotu čepela in stókala.

Martin je moral v tujčevo sobo memo posteljice svojega otroka. Dete je ležalo kakor angel v svetej nedolžnosti. Divna svitloba se je razlila po otročjem licu in nežna ustica so se razvlekla, kakor da bi se igral na njih sladák smeh. Dete je sanjalo. Oče se obrne in nehoté pogleda nedolžnega angelčka, v katerem ni nobene zlobé, nobenih zlih misli, nobene hudobne namere, ter zašeptá: „Glej, to, kar delam, to delam zaradi tebe!“ Nato stisne sekiro močnejše k sebi in stopa bliže k vratom. Užé hoče položiti roko na kljuko, da bi odprl vrata, ali v tem hipu se obrne dete in globoko vzdihne, lice je bilo k očetu obrneno, a ustica zašeptajo v sladkih sanjah: „Oče naš, kateri si v nebesih!“

Martin se ustraši, pogleda dete in posluša; a tudi njegova žena Jela se vzdigne iz temnega kota in sklene k molitvi svoji suhi roki.

„Posvečeno bodi imé tvoje, pridi k nam kraljestvo tvoje!“ govorila je dalje nežna Marijca v svojej bornej posteljici „izidi se volja tvoja, kakor v nebesih, tako na zemlji.“

Martin obstoji, položi sekiro poleg vrat ter spusti glavo v roki; a njegova žena Jela, ganena otročje molitve, začela je gibati z ustnami, kakor da bi tudi ona molila s svojo hčerko.

„Daj nam danes naš vsakdanji kruh,“ nadaljevalo je nedolžno dete, a roditelja zavzeta sta povzdignila oči k nebu, ter sta tudi ona izgovarjala iste besede iz očenaša.

„In odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom,“ odmevalo je dalje iz otročjih sanj.

Martin položi križema roki čez prsi, in lasjé so se mu dvigali od strahú k višku.

„In ne vpelji nas v skušnjavo!“ molilo je dekletce dalje. Pri teh besedah pade Martin na koleni poleg svoje uboge žene in oba sta zdaj molila klečèè ob bornej posteljici svoje hčerke Marijce.

„Reši nas od hudega!“

„Takó je!“ izgovorita v jednej sapi s tresočim glasom oče in mati. Solzé jima pritekó iz oči po obledélih licih, a mala Marijca se jima sladko nasmehe v svojih otročjih sanjah. in sanjala je še dalje, da se igra z angelci v nebesih. V sobi je nastala grobna tišina.

„Bog sam je govoril na usta najinega nedolžnega otroka,“ izpregovori oče Martin, „hvala mu, da me je rešil na tako čuden način pregrešnega dejanja. Ali povédi mi, ljuba žena, od kod zna najino dete to prelepo molitevco? Jaz te molitve ne znam, a dvomim, da bi jo znala tudi ti ter bi jo bila naučila najino hčerko, ker midva sva živela doslej, kakor divje zverí v gozdu.“

„Hvala, tisočera hvala milostivemu Bogu, da me je rešil najhujšega zlá; zdaj še le znam, da mu moram biti hvaležen.“ — „In to, dokler koli

živiš,“ pristavi uboga žena. „Res je, da sem užé sama pozabila to prelepo Gospodovo molitev; in ako bi jo tudi znala, kdaj naj bi jo bila naučila najino preljubo hčerko Marijco, ker sem imela vedno toliko dela in skrbí, toliko križev in težav, da mi na kaj tacega niti misliti ni bilo mogoče? Nu, kakor hitro sem slišala prve besede iz očenaša, takój sem se spómnila, kdo da je naučil najino dete to prelepo molitev. Naša gospa barónica je pripeljala iz mesta s seboj neko učiteljico, ki živi pri njej v gradu. Tej je naročila, da mora vsaki dan vse male otroke iz naše vasi, bodi-si moško ali žensko, ki še ne hodijo v šolo, in katerih starši morajo delat na polji, privabiti k sebi v grajski vrt in jih poučevati, dokler se starši ne povrnejo s polja domóv in ne pridejo po svoje otroke. Tako sem tudi jaz vsaki dan redno pošiljala najino Marijco tjá v grajski vrt in ondu se je naučila moliti.

„Bog naj še dolgo let ohrani našo dobro in častito gospo barónico, jaz sem, hvala Bogu, po njenem bogoljubnem dejanji rešen grozovitega hudodelstva,“ izpregovori Martin ter povzdigne oči k nebesom.

„Prisézi mi, ljubi moj Martin,“ reče Jela, „prisézi mi z ono isto prisego, s katero mi si pred oltarjem prisezal, da hočeš verno in pošteno deliti z menoj in otrokom vse križe in težave, ki jih nama pošlje ljubi Bog nebeški; da hočeš rajši vse, tudi smrt pretrpeti, nego li da kreneš iz pota čednosti in krepósti, ter da hočeš tudi skrbeti, da živi najino dete po zakonih božjih. Prisézi mi tukaj pri postelji najinega nedolžnega otroka, da nikoli več ne pripustiš, da bi ti take zle misli obladale dušo in srcé.“

Martin objame svojo dobro ženo, ter s solzami v očéh komaj da izpregovori: „Jaz ti prisézam!“

Druzega dné zjutraj vstane popotnik, obleče se in stopi v sobo ter se jima zahvali za prenočišče, položivši veliko mošnjo z denarji na mizo, rekoč: „Slišal sem, da ste dobri a zeló ubožni ljudjé, da živite težavno ter ste v velikej sili in nadlogi. A meni je ljubi Bog dal obilo premoženja, in izvolil sem si vaš kraj, da si tukaj kupim kako posestvo ter v vašem prijetnem kraju živim v miru in pokoju. Ako vas je tedaj volja, da moje posestvo nadzorujete in na njem kmetijske stvari prevzamete, rad vas sprejemem k sebi na svojo imovino. Za vajino hčerko hočem skrbeti, da bode vzrejena, kakor to pristoji dobrim in poštenim ljudém. Mošnja z denarji, katero sem položil na mizo, bodi vama zastáva, da govorim resnico; ako je vama tedaj moja ponudba všeč, potem udarita tukaj sém roko v roko.“

Martin in njegova dobra žena Jela se pogledata in solzé se jima curkoma vlijó od veselja po licih. Najpred povzdigneta svoje oči k nebesom, potem padeta na koleni pred plemenitega popotnika, kateri ne le, da bi jima bil očital, v kolikem strahu je prestal nocojšno noč, temveč ju še obdaruje in rešuje iz siromaštva in nadlog.

V tem trenutku se je prebudila tudi Marijca, ter je gledala z angeljsko nedolžnostjo ta veseli prizor, niti najmanje slutéč, iz kolike nevarnosti je rešila popotnika in kako strašno hudodelstvo je izvila svojemu preljubemu očetu iz rok.

Solnce je prisijalo in njegovi rumeni žarki so padali skozi mala okna na angelsko lice nežnega dekletca. A iz prsi vseh se je povzdignil glas: „Tebi o Bog bodi čast in hvala!“

(„Po Gotubu.“)